

РЕШЕНИЕ

№ 76

гр. Бяла, 14.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БЯЛА в публично заседание на първи април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ивелина Ил. Келлева Бонева

при участието на секретаря Мариета Й. Йорданова
като разглежда докладваното от Ивелина Ил. Келлева Бонева Гражданско дело
№ 20214510100931 по описа за 2021 година

Депозирана е искова молба от „Ипокредит“ ООД, със седалище и адрес на управление гр.Горна Оряховица, чрез пълномощник юриск.Ралица Стефанова против Д. АЛ. Д. и „ИВА ПЛАСТ“ ЕООД, със седалище и адрес на управление гр.Бяла. Ищцовото дружество моли съда да постанови решение, по силата на което да признае за установено съществуването на вземане на „Ипокредит“ ООД, представлявано от управителя А.П. в размер на 885.64 лв. /осемстотин осемдесет и пет лева и 64 ст./, представляващо дължима сума по Запис на заповед от 01.06.2019г., издаден като допълнително обезпечение на Договор за потребителски кредит РСХБ216/01.06.2019г., ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение - 09.06.2021г. до окончателното изплащане на вземането, направените по делото съдебни разноски, както и направените разноски по частно гражданско дело № 543/2021г., включая и юриск. възнаграждение.

С исковата молба се ангажира събирането на писмени доказателства, както и се прави искане за допускане на съдебно-икономическа експертиза, с подробно конкретизирани задачи.

В едномесечния срок по чл.131 ГПК е депозиран отговор от ответниците, с който считат исковата молба за допустима, но изцяло неоснователна. Навеждат доводи за неоснователност на иска, като твърдят, че записът на заповед, издаден като обезпечение на сключения между страните договор за потребителски кредит е нищожен, поради противоречие със закона и по-конкретно нормата на чл.34, ал.1 от Закона за потребителския кредит /ЗПК/, както и на основание чл.146 от ЗЗП поради това, че не са имали възможността да влияят върху съдържанието на клаузите на договора.

С отговора на исковата молба ответникът Д.Д. е упражнил правата си по чл.211,

ал.1 ГПК, като е предявил против ищеца насрещен иск. Моли съда да постанови решение по силата на което да осъди ответното дружество да му заплати сумата от 981.54 лв., с която ответникът се е обогатил неоснователно.

В срока по чл.131 от ГПК е постъпил писмен отговор от ответника по насрещния иск - „Ипокредит“ ООД, с ЕИК: 202175961, с който счита същия за допустим, но изцяло неоснователен. Поддържа, че на 01.06.2019г. бил сключен Договор за възлагане на поръчителство № РСХБ216/01.06.2019г., между Д. АЛ. Д., в качеството му на длъжник и „Олимпия 2000“ ЕООД, с ЕИК: 104000582, в качеството му на поръчител. Предмет на договора бил възлагане от страна на длъжника на поръчителя задължаване спрямо кредитора на длъжника „Ипокредит“ ООД да отговаря при условията на чл.138 от ЗЗД за изпълнението на длъжника, възникнало в резултат на Договор за потребителски кредит № РСХБ216/01.06.2019г. в размер на 3500 лв. Твърди, че в чл.2 от договора за поръчителство било посочено, че за осъществяването на поръчителство длъжникът - Д. АЛ. Д. ще заплаща на поръчителя възнаграждение в размер на 2968.11лв., съгласно Приложение № 1 - график на плащанията № РСХБ216/01.06.2019г., неразделна част от договора - л.111 от делото. С подписана Декларация на 01.06.2019г., Д. АЛ. Д., лично и доброволно дал съгласие вноските, които прави в брой, в офис или по банкова сметка с титуляр „Ипокредит“ ООД, да се разпределят: по Договор за потребителски кредит № РСХБ216/01.06.2019г. и по Договор за възлагане на поръчителство № РСХБ216/01.06.2019г.

Съдът след като взе предвид приобщените по делото писмени доказателства и доказателствени средства, намира от фактическа страна следното:

По силата на Договор за потребителски кредит № РСХБ216/01.06.2019г., „Ипокредит“ ООД, с ЕИК: 202175961 в качеството на кредитор е предоставил Д. АЛ. Д., с ЕГН: *****, в качеството на потребител и „Ива пласт“ ЕООД, с ЕИК: 200615530, в качеството на съдлъжник кредит в размер на 3 500 /три хиляди и петстотин/ лв. В схема на плащане - Приложение № 1, към Договор за потребителски кредит РСХБ216/01.06.2019г., е посочена както заемна сума 3500.00 лв., така и общата дължима сума по договора 4 452.03 лв. Като допълнително обезпечение на дадената сума, съгласно чл.22, ал.1 от договора, потребителят издал запис на заповед в полза на кредитора за сумата по „Схема на плащанията - Приложение № 1", неразделна част от договора, в размер на 4452.03лв. Сумата по договор е получена на 01.06.2019г., за получаването на която е издадена разписка от Д. АЛ. Д..

По делото е допусната и назначена съдебно-икономическа експертиза, от заключението на която се установява следното:

В отговор на въпроса: Каква сума е получил ответника Д. АЛ. Д. по Договор за потребителски кредит № РСХБ216/01.06.2019г., експертизата дава заключение, че Д. АЛ. Д. на 01.06.2019 г. е получил в брой сумата от 3500.00 лв., представляваща паричен заем по Договор за потребителски кредит № РСХБ216/01.06.2019г., за получаването на която е издал на „Ипокредит“ ООД, разписка по образец.

2. В отговор на въпроса: Заплатил ли е сумата или част от нея на ищеца по договора, съответно по задължението по запис на заповед с дата на издаване 01.06.2019г., вещото лице сочи, че предвид хронологията на счетоводните операции, надлежно отразени в счетоводните регистри на „Ипокредит“ ООД, за погасяване на задълженията по Договор за потребителски кредит № РСХБ216/01.06.2019г., съответно по задължението по запис на заповед с датата на издаване 01.06.2019г., ответникът е заплатил сумата 3566,39лв., с която са погасени следните задължения:

- 2632,80 лв. - изплатена главница, като изцяло е погасена главница от 1-ва вноска с падеж 01.07.2019г. до 10-та вноска вкл. с падежна дата 01.04.2020г. и частично погасена главница в размер на 151,05 лв. от 11-та вноска с падежна дата 01.05.2020г.

- 933,59 лв. - изплатена договорна лихва, като изцяло е погасена договорна лихва от 1-ва вноска с падеж 01.07.2019г. до 11-та вноска, вкл. с падежна дата 01.05.2020г.

Според експерта за всяко постъпило от потребителя плащане по Схема на плащанията - Приложение № 1, неразделна част от Договор за потребителски кредит № РСХБ216/11.06.2019г. е издавана разписка, осчетоводявана по надлежния ред.

3. В отговор на въпроса: Какъв е размера на неизплатената главница и лихви по Договора, респективно на задължението по запис на заповед с дата на издаване 01.06.2019г., експерта след съобразяване с постъпилите от Д. АЛ. Д. суми и погасените с тях задължения, установява, че неизплатената главница и лихви по Договор за потребителски кредит № РСХБ216/01.06.2019г., респективно на задължението по запис на заповед с дата на издаване 01.06.2019г. е в размер на 885,64 лв., в т.ч. вид на задължението по пера е както следва:

- 867,20 лв. - неизплатена главница /3500,00 лв. - 2632,80 лв./;
- 18,44 лв. - неизплатен договорна лихва /952,03 лв. - 933,59 лв./;

Предвид установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Исковата претенция, предмет на настоящото дело черпи своето правно основание от разпоредбите на чл.415, ал.1, във вр. с чл.422, ал.1 ГПК, във вр. с чл.535 ТЗ - за установяване дължимост на суми по запис на заповед, а насрещната такава от разпоредбата на чл.55, пр.1 ЗЗД.

По иска с правно основание чл.422 ГПК ищецът носи тежестта да докаже факта, от който произтича вземането му, а ответникът - обстоятелствата, на които е основал възраженията си срещу неговото съществуване (чл.154, ал.1 ГПК).

Абстрактният характер на записа на заповед като едностранна правна сделка не следва да се абсолютизира. Въвеждането на твърдения или възражения за наличие на каузални правоотношения, послужили като причина за менителничното задължаване, изисква от съда да се произнесе относно съществуването на спорното вземане, след като изследва не само формалната редовност и действителност на менителничния ефект, а и валидността на сделката, сочена за източник на каузалното правоотношение, и евентуалното погасяване на породените от нея задължения. Необходимостта от изследване на каузалните правоотношения между издателя и приносителя на записа на заповед произтича от обстоятелството, че когато записът на заповед е издаден с цел да обезпечи задължения на издателя по каузалното правоотношение недействителността на каузалната сделка пречатства възникването не само на пряко свързаните със съдържанието ѝ права и задължения, но и на поетите със записа на заповед менителнични права и задължения. Същевременно погасяването на обезпеченото със записа на заповед парично задължение чрез някой от предвидените в закона правни способи /плащане, опрощаване, новирание, погасяване по давност и т.н./ има за последица погасяване и на поетото с гаранционно-обезпечителна цел абстрактно задължение, обективизирано в съдържанието на записа на заповед. Независимо коя от страните е въвела каузалните правоотношения в спорния предмет на делото, ищецът по иска с правно основание чл.422 ГПК носи тежестта да докаже валидното

възникване и съществуване на заявеното в заповедното производство парично вземане, а ответникът - неговото погасяване. Според т.17 от ТР № 4/2014 г. по тълк.д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, ищецът не е задължен да разкрива съществуващо между страните каузално правоотношение за обезпечение на което е издаден записът на заповед от ответника. При въведено твърдение на ищеца с исковата молба по чл. 422, ал.1 ГПК, че вземането му по издадената заповед за изпълнение произтича от конкретно каузално правоотношение, изпълнението по което е било обезпечено с издадения запис на заповед, не се променя предметът на делото. Ищецът - кредитор сочи обезпечителната функция на записа на заповед спрямо каузалното правоотношение, като доказва вземането си, основано на менителничния ефект. С въвеждането на такова твърдение от някоя от страните в производството по чл.422 ГПК, то подлежи на доказване, но по правилото на чл.154 ГПК- всяка от страните доказва фактите, на които основава твърденията и възраженията си, обуславящи за претендираното, съответно за отричаното право. Ищецът и в хипотеза, в която сочи обезпечителна функция на записа на заповед, спрямо каузално правоотношение, доказва вземането си основано на менителничния ефект.

В случая по делото ищеца доказва не само, че ответника е издал в негова полза на 01.06.2019г. процесния запис на заповед, с който безусловно се е задължил да му заплати без протест сумата от 4 452.03лв. на падеж 01.07.2019г., но и твърдяната от него в исковата молба кауза за издаването му – сключен между страните на същата дата 01.06.2019г. договор за потребителски кредит, по който той е предоставил на ответника заем в размер на сума от 3500 лева, която съобразно представената схема за плащане-приложение № 1 към договора, ведно с дължимата договорна лихва, съвпада с уговорения в записа на заповед размер на дължимата сума. Този запис на заповед съдържа всички реквизити на чл.535 ТЗ. Поради това е действителен (т. 3 ТР 1-2005-ОСТК). Този извод не се променя от установеното по делото обстоятелство, че е издаден, за да гарантира /обезпечи/ изпълнението на паричното задължение на ответника по сключения с ищеца договор за заем. Както се посочи и по-горе, записът на заповед е абстрактна сделка, в която всъщност се състои и менителничния му характер. Поради това за действителността му законът не изисква да е посочена в него и тази установена по делото причина /кауза/ основание за издаването му. Поради това установеното по делото обстоятелство, че същият е издаден от ответника за гарантиране (обезпечаване) на изпълнението на паричното му задължение към ищеца по сключения между тях договор за заем, не го прави нищожен. В константната си практика ВКС приема, че предмет на делото при иска по чл.422 ГПК, в хипотезата на издадена заповед за изпълнение по чл.417, т.9 ГПК, е съществуването на вземането по записа на заповед, а каузалното правоотношение подлежи на изследване само ако е въведено твърдение/възражение за конкретно съществуващо такова отношение, по повод или във връзка с което е издаден записа на заповед. Ответникът не е възразил и доказал по делото да е погасил това вземане чрез плащане или друг предвиден в закона способ за погасяване на задължение (прихващане, подновяване, опрощаване, давност и прочие), ето защо съдът намира, че по процесният запис на заповед ищеца има възникнало и съществуващо към датата на приключване на съдебното дирене вземане за неизпълненото от ответника парично задължение по него в размер на исковата сума.

Неоснователно е възражението на ответната страна по делото, че процесният запис на заповед е нищожен, поради противоречие с нормата на чл.34, ал.1 от ЗПК, тъй като не е доказано, че именно кредиторът е задължил ответника да гарантира потребителския кредит чрез издаване на запис на заповед. За това

обстоятелство той носи доказателствената тежест /чл.154, ал.1 от ГПК/, а такова доказване не беше проведено. Видно от клаузата предвидена в чл.22, ал.1 от договора за кредит „потребителя и съдлъжника по собствено съгласие издават ЗЗ в полза на кредитора за сумата по „Схема на плащанията-Приложение1“.

По насрещния иск: Основателността на иск при квалификацията на чл.55, ал.1, предл.1 ЗЗД се обуславя от кумулативното наличие на елементите: извършена от ищеца в полза на ответника престация на определено благо – в случая, парична сума в размер на 981.54 лева, при несъществуване между страните на валидно правоотношение, което да съдържа задължение за извършването ѝ и да оправдава имущественото разместване. Общи елементи от фактическите състави, пораждащи вземания за неоснователно обогатяване, независимо дали произтичат от престационна /чл.55 ЗЗД/ или непрестационна кондикция /чл.59 ЗЗД/, са намаляването на имуществото на едно лице и увеличаването на това на друг правен субект, т.е. обедняване и обогатяване.

С исковата молба ищеца твърди, че е изплатил изцяло задължението си към кредитора „Ипокредит“ ООД по договор за потребителски кредит № РСХБ216/01.06.2019г., като е надвнесъл и сумата в размер на 981.54лв., предмет на исковата претенция и с която сума ответника неоснователно се е обогатил.

От доказателствата по делото се установява, че на същата дата на която е сключен договор за потребителски кредит и издаден ЗЗ - 01.06.2019г., е сключен и Договор за възлагане на поръчителство № РСХБ216/01.06.2019г. между Д. АЛ. Д., в качеството му на длъжник и „Олимпия 2000“ ЕООД, с ЕИК: 104000582, в качеството му на поръчител. Предмет на договора е възлагане от страна на длъжника Д. АЛ. Д. на поръчителя „Олимпия 2000“ ЕООД да се задължи спрямо кредитора на длъжника „Ипокредит“ ООД да отговаря при условията на чл.138 от ЗЗД за изпълнението на длъжника, възникнало в резултат на Договор за потребителски кредит № РСХБ216/01.06.2019г. в размер на 3500 лв. В чл.2 от договора е посочено, че за осъществяването на поръчителството длъжника Д. АЛ. Д. ще заплаща на поръчителя възнаграждение в размер на 2968.11лв., съгласно Приложение № 1- график на плащанията № РСХБ216/01.06.2019г., неразделна част от договора - л.111 от делото. С подписана Декларация на 01.06.2019г., Д. АЛ. Д., лично и доброволно е дал съгласието си вноските, които прави в брой, в офис или по банкова сметка с титуляр „Ипокредит“ ООД, да се разпределят по Договор за потребителски кредит № РСХБ216/01.06.2019г. и по Договор за възлагане на поръчителство № РСХБ216/01.06.2019г. От извършената служебна справка в ТР се установява, че едноличен собственик на капитала в дружеството - поръчител е А.П., който пък е един от съдружниците в „Ипокредит“ ООД.

Предвид така изложената фактология насрещният иск се явява неоснователен, тъй като ищецът не доказва при условията на пълно и главно доказване наличие на извършена от ищеца в полза на ответника престация на определено благо – в случая парична сума в размер на 981.54 лева, при несъществуване между страните на валидно правоотношение, което да съдържа задължение за извършването ѝ и да оправдава имущественото разместване. Видно от исковата молба на „Ипокредит“, ООД, ищцовото дружество претендира единствено и само дължимата сума по договор № РСХБ216/01.06.2019г., обезпечен със ЗЗ от същата дата, която сума видно и от заключението на вещото лице е дължима. Претендираната от ищеца по насрещния иск сума е отнесена по договор за поръчителство, съобразно подписаната от същия декларация и Приложение № 1- график на плащанията № РСХБ216/01.06.2019г.,

неразделна част от договора - л.111 от делото, по който договор ответник се явява „Олимпия 2000“ ЕООД, с ЕИК: 104000582 с едноличен собственик на капитала Ашот Погосян. Обстоятелството, че последния се явява и свързано лице - съдружник в „Ипокредит“ ООД би обусловило недействителност на договора за поръчителство, но при положение, че искът е насочен към пасивно легитимирания ответник.

При този изход на спора в тежест на ответниците са направите от ищцовото дружество „Ипокредит“, ООД разноски, съобразно приложения списък на разноските в общ размер на 250 лв., отнесени към заповедното и исково производство. На основание чл.78, ал.3 от ГПК дължими са и разноските по насрещния иск, но такива видно от приложения списък по чл.80 ГПК не са претендирани.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на Д. АЛ. Д., ЕГН ***** И „ИВА ПЛАСТ“ ЕООД, ЕИК 200615530, че дължат солидарно на „ИПОКРЕДИТ“ ООД, със седалище и адрес на управление: гр.Горна Оряховица, п.к.5100, ул.,„Георги Измирлиев“ № 2Б, ет.1, офис 5, вписано в ТР при АВ с ЕИК 202175961, представлявано от управителя А.П., сумата в размер на 885.64 лв. /осемстотин осемдесет и пет лева и 64 ст./, представляващо дължима сума по Запис на заповед от 01.06.2019г., издаден като допълнително обезпечение на Договор за потребителски кредит № РСХБ216/01.06.2019г., ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение - 09.06.2021г. до окончателното изплащане на вземането, за което е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по ч.гр.д № 543/2021г. по описа на БРС.

ОСЪЖДА Д. АЛ. Д., ЕГН ***** и „ИВА ПЛАСТ“ ЕООД, ЕИК 200615530 да заплатят на „ИПОКРЕДИТ“ ООД, ЕИК 202175961, сумата в размер на 75.00 лв. /седемдесет и пет лева/, представляваща разноски за заплатена държавна такса и юрисконсултско възнаграждение по заповедното производство.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 от ГПК, Д. АЛ. Д., ЕГН ***** и „ИВА ПЛАСТ“ ЕООД, ЕИК 200615530 да заплатят на „ИПОКРЕДИТ“ ООД, ЕИК 202175961, сумата от 175.00 лв. /сто седемдесет и пет лева/ - разноски за настоящото производство.

ОТХВЪРЛЯ предявеният от Д. АЛ. Д., ЕГН ***** против „ИПОКРЕДИТ“ ООД ЕИК 202175961 иск с правна квалификация чл.55, пр.1 ЗЗД, за осъждане на ответното дружество да заплати на ищеца сумата в размер на 981.54 лв., с която същото се е обогатило неоснователно.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред РОС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Бяла: _____